

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka ve věci **péče o nezletilého D. K. B.**, nar. xxx, a **nezletilého R. V. B.**, nar. xxx, oba bytem xxx, oba zastoupeni Městskou částí Praha 1, v sídle Úřadu městské části Praha 1, se sídlem Praha 1, Vodičkova 18, jako kolizním opatrovníkem, děti matky Jany V. (dříve J.), DiS., nar. xxx, bytem xxx, zast. Mgr. Davidem Strupkem, advokátem, se sídlem Praha 1, Jungmannova 36/31, a otce Davida Jamese B., nar. xxx, státního příslušníka Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, bytem xxx, zast. Mgr. Jarmilou Túryovou, advokátkou, se sídlem Beroun, U Stadionu 157/4, za účasti Městského státního zastupitelství, se sídlem Praha 5, náměstí 14. října 2189/9, **o návrhu matky na stanovení dohledu, o návrhu matky na změnu výchovy, o návrhu otce na změnu styku nezletilých s matkou a o omezení rodičovské odpovědnosti matky**, o odvolání matky i otce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 15. června 2017, č.j. 32 P 35/2015-2243, sen 28/2016, sen 192/2016, sen 32/2017,

t a k t o :

Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výrocích o výchově nezletilých (I.), o omezení rodičovské odpovědnosti matky (III.), styku matky s nezletilými (IV.) a nákladech řízení (V.) **p o t v r z u j e .**

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl návrh matky na změnu výchovy nezletilých (výrok I.), zamítl i další návrh matky na stanovení dohledu nad výchovou nezletilých (výrok II.). Výrokem III. rozhodl tak, že rodičovská odpovědnost matky se neomezuje. Výrokem IV. změnil soud I. stupně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4.2.2015, č.j. 18 Co 434/2014-1425 ve výroku III. a v odpovídající části výroku V., a to tak, že matka je oprávněna stýkat se s nezletilými každý lichý kalendářní týden od pátku 18:00 hodin do neděle 18:00 hodin. Dále stanovil styk s oběma nezletilými matce tak, že bude probíhat jedenkrát měsíčně v sobotu sudého týdne od 10:00 hodin do 15:00 hodin, sdělí-li volbu tohoto termínu matka otci písemně nejpozději 14 dnů předem. Tento styk v sobotu sudého týdne proběhne v Praze s tím, že matka nezletilé převezme vždy při započetí styku v bydlišti otce a při skončení styku je předá v bydlišti otce otci, nebo jím pověřené osobě. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem V. a stanovil, že matka je povinna zaplatit otci na náhradě nákladů řízení o stanovení dohledu částku 11.700,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku. Ohledně nákladů vzniklých v řízení o změně výchovy, o omezení rodičovské odpovědnosti matky a o změně styku rodiče rozhodl, že na jejich náhradu nemají účastníci vzájemně právo (výrok V.).

Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že takto soud rozhodl poté, kdy předchozím rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 31.7.2014, č.j. 33 Nc 38/2012-1219, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 4.2.2015, č.j. 18 Co 434/2014-1425 bylo rozhodnuto o úpravě výkonu rodičovské odpovědnosti, výživného a o styku nezletilých dětí s matkou. Úprava styku byla dále modifikována předběžným opatřením ze dne 9.12.2016, č.j. 32 P 35/2015-2011.

Matka se svým návrhem domáhala dohledu nad nezletilými dětmi s odůvodněním, že péče otce o syny vykazuje řadu konkrétních nedostatků, zejména pokud jde o domácí přípravu synů do školy a jejich školní prospěch, zdravotní péči o nezletilé, stravování nezletilých, jazykovou bariéru otce v běžném životě a nedostatečné zajišťování hmotných potřeb nezletilých dětí. Dalším návrhem se matka domáhala změny výchovy obou nezletilých s tím, že otec výchovu dětí nezvládá a nezletilí prezentují své přání výchovné prostředí změnit. Matka uváděla, že v místě svého nového bydliště má vhodnější prostředí pro výchovu dětí. Navrhla, aby děti byly svěřeny do její péče a otci stanoveno výživné. S návrhem otce na změnu úpravy styku nezletilých s matkou nesouhlasila.

Otec se svým návrhem domáhal změny styku nezletilých dětí s matkou, a to zejména ohledně způsobu jejich předávání, kdy otec byl dle předchozího rozsudku povinen dovážet děti do matčina bydliště. Matka se však během jednoho a půl roku již potřetí přestěhovala, nyní bydlí ve více vzdálené lokalitě. Navíc nezletilí opakovaně vyslovují přání trávit častěji víkendy v Praze, matka však odmítá nezletilým jakkoli vyjít vstříc. Také s každým nezaviněně opožděným předáváním dětí matce, například z důvodu dopravní situace, jsou neustálé problémy. Otec navrhl, aby se matka stýkala s nezletilými každý sudý víkend od pátku 18:00 hodin do neděle 18:00 hodin a aby matka nezletilé přebírala i předávala v místě bydliště otce. S návrhem matky na změnu výchovy nezletilých tak, aby tito byli svěřeni do její výchovy, nesouhlasil.

Soud I. stupně v řízení rozhodoval i o omezení rodičovské odpovědnosti matky, když toto řízení zahájil svým usnesením ze dne 2.2.2017, č.j. 32 P 35/2015-2081. Zahájení řízení

bylo reakcí na otcův návrh na nařízení předběžného opatření, kterým se otec domáhal, aby soud uložil matce zákaz poskytovat informace o nezletilých dětech třetím osobám za účelem veřejného publikování a dalšího šíření informací o nezletilých dětech, včetně informací z opatrovnického sporu (tomuto předběžnému opatření bylo vyhověno usnesením ze dne 2.2.2017, č.j. 32 P 35/2015-2081).

Do řízení o stanovení dohledu a do řízení o omezení rodičovské odpovědnosti matky vstoupilo Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 1 (ve fázi odvolacího řízení Městské státní zastupitelství v Praze). Státní zastupitelství navrhlo, aby návrh na nařízení dohledu byl zamítnut, stejně tak nesouhlasilo i s omezením rodičovské odpovědnosti matky, a to s tím, že v rodině se vyskytující problémy jsou běžné, otec o děti vzorně pečuje, spolupracuje s OSPOD, a jednání matky nevykazuje známky schválnosti a nepoškozuje děti.

Opatrovník obou nezletilých dětí s návrhem matky na změnu výchovy nesouhlasil, stejně tak nesouhlasil s návrhem na stanovení dohledu nad výchovou nezletilých. Navrhl, aby návrhu otce na změnu styku s nezletilými bylo vyhověno v rozsahu dosud vydaného předběžného opatření.

Soud I. stupně ve výše uvedených věcech provedl dokazování a poté uzavřel, že důvodným je pouze návrh otce na změnu úpravy styku s nezletilými. Po provedeném dokazování [výslechem matky, otce, svědka - současného partnera (manžela) matky Michala V., výpovědí nezletilého D. a R., zprávami Městské části Praha 1 ze dne 21.6.2016, 19.10.2016, 12.4.2017, zprávou Městského úřadu v Trutnově ze dne 23.1.2017, zprávou Základní školy Xxx ze dne 2.5.2016 a 12.5.2017, e-mailovou zprávou předloženou matkou z 18.11.2016, zprávou školní psychologičky Mgr. Petry N., zprávou lékařky nezletilých MUDr. T., zprávou z Fakultní nemocnice v Motole ze dne 23.11.2015, zápisem z jednání mezi matkou a ředitelkou Základní školy Xxx ze dne 2.2.2016, zprávou Barevného světa dětí ze dne 17.6.2016, zprávou pedagogicko-psychologické poradny ze dne 27.9.2016, úředním záznamem o podání vysvětlení na policii ze dne 25.11.2015, záznamem o zahájení úkonu trestního řízení policie ze dne 8.6.2016, žádostí matky adresované otci, čestným prohlášením V. J. (dědečka nezletilých ze strany matky), zápisem z případové konference ze dne 26.9.2016, znaleckým posudkem z oboru zdravotnictví - odvětví psychiatrie a psychologie ze dne 16.1.2014, potvrzením Úřadu práce, Krajská pobočka v Hradci Králové, pracovní smlouvou uzavřenou mezi matkou a společností XXX, s.r.o., mzdovým výměrem matky, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 7.10.2016, č.j. 21 C 74/2014-44, usnesením Ústavního soudu České republiky sp. zn. IV. ÚS 4017/16, rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 23.3.2017, č.j. 20 Co 428/2016-128, rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 14.6.2017, č.j. 21 C 74/2014-192, zprávou Obvodního soudu pro Prahu 2 ohledně řízení vedeného pod sp. zn. 27 C 29/2017] soud I. stupně na zjištěný skutkový stav aplikoval ust. § 925 odst. 1 písm. b) o.z. ohledně stanovení dohledu, § 909 o.z. umožňující měnit soudní rozhodnutí, § 875 odst. 1 a § 870 o.z. ohledně omezení rodičovské odpovědnosti. Uzavřel, že

a) důvody pro nařízení dohledu nad výchovou nezletilých dány nejsou. Z provedeného dokazování vyplynulo, že péče otce o nezletilé je vzorná, otec řádně spolupracuje se základní školou, s OSPOD, s Barevným světem dětí a s psychologem, o děti projevuje upřímný zájem, je empatický k jejich potřebám, celý svůj život podřídil péči o děti a jejich řádné výchově. Otec má své pracovní aktivity ve Velké Británii a vzhledem k jazykové bariéře by byl pro něho pobyt v rodné zemi zajisté snazší než v České republice, nicméně přesto otec setrvává v České republice a stará se o své děti s maximálním využitím všech svých schopností a možností. Zhoršený prospěch nezletilého D. od září 2016 lze přičíst přestupu na vyšší stupeň základního vzdělání, který je pro děti obtížnější, jednak permanentní, dlouhotrvající

stresové situaci, které je nezletilý D. vystavován vzhledem k nekončícím sporům mezi rodiči a vzhledem k ohrožení svého domova (bydliště ve stávajícím bytě) bezohledným jednáním matky. Soud poukázal na znalecký posudek vypracovaný v předchozím opatrovnickém řízení, dle něhož byly u nezletilého D. shledány příznaky úzkostně-depresivního prožívání, i u nezletilého R. se již v té době projevily mírné projevy úzkosti. Po skončení opatrovnického řízení nastalo pro děti krátké období klidu, ve kterém se cítily spokojené, vyhovoval jim pobyt u otce s návštěvami matky, již v lednu 2016 však již bylo zahájeno nové opatrovnické řízení. Pokud tedy došlo k výkyvům v prospěchu nezletilého D., soud toto přičítá výhradně dlouhodobému stresu pod vlivem neustálých soudních sporů mezi rodiči, nikoliv špatné péči otce. Ohledně nezletilého R. bylo prokázáno, že netrpí žádnými závažnými zdravotními problémy, pokud v minulosti trpěl zácpou, otec tento problém řešil s pediatrem i s odborným pracovištěm Fakultní nemocnice v Motole, ani ohledně nezletilého R. tak nebyla péče žádným způsobem zanedbána. Úvahy nezletilého R. o sebevraždě pak nebyly prokázány, pokud matka měla nějaké informace tohoto druhu, soud I. stupně vyjádřil podiv, proč situaci neprodleně neřešila návštěvou dětského psychiatra či jiným adekvátním způsobem. Návrh matky na stanovení dohledu tak byl zamítnut.

b) K návrhu matky na změnu výchovy nezletilých soud I. stupně shrnul výsledky dokazování tak, že obě nezletilé děti vyjádřily přání zůstat pospolu, vyjádřily také spokojenost s životem u otce a s návštěvami matky. Nebyla prokázána tvrzení matky, že by děti neměly dostatečnou stravu, popřípadě že by jim otcem bylo upíráno právo telefonovat s matkou. Obě děti chtějí chodit do školy v Praze, kde se jim líbí a mají kamarády. V bydlišti matky žádné kamarády nemají, se současným partnerem matky však vycházejí dobře. Podle nezletilého D. se s babičkami z obou stran vídají dostatečně, nezletilý R. by k prababičce z matčiny strany klidně jezdil i častěji. Soud I. stupně uvedl, že zájem matky o děti hodnotí jako sporadický, většinou vyvolaný probíhajícím soudním řízením, matka se o děti v případě víkendového styku postará, nicméně není ochotna obětovat jim něco víc ze svého pohodlí; oproti tomu otec je ochoten se svým dětem přizpůsobit a obětovat jim mnohé ze svého pohodlí. Není tak důvodu výchovné prostředí nezletilých měnit, a návrh matky byl proto zamítnut.

c) V řízení o omezení rodičovské odpovědnosti matky v souvislosti s jednáním matky, která projevila zájem medializovat opatrovnický spor obou rodičů a dětí, soud I. stupně uzavřel, že matka sice porušila informační soukromí nezletilých tím, že dala jednostranný souhlas ke zveřejnění článku o předmětném opatrovnickém sporu, důvod pro omezení rodičovské odpovědnosti matky však v současné době není dán. Matka nezasahuje negativně do péče otce o nezletilé děti tím, že by například odmítala dát souhlas k lékařským vyšetřením, se změnou školy, či s nějakou podobnou závažnou záležitostí v životě dětí, nadto svůj souhlas s uvedením článku již odvolala a ke zveřejnění článku nedošlo. Není tak důvod v současné době rodičovskou odpovědnost matky omezovat.

d) Soud I. stupně uzavřel, že jsou důvody pro změnu dosavadní úpravy styku matky s nezletilými, a to pro nastalou změnu poměrů. Původně byl upraven styk nezletilých chlapců s matkou tak, že trávili u matky každý víkend v měsíci s výjimkou prvního celého víkendu, když nezletilé odvážel do bydliště matky otec a po ukončení styku je matka vracela zpět do bydliště otce. Dále byl upraven i prázdninový styk. V současné době nebyl shledán důvod ke změně prázdninového styku, který v zásadě všem zúčastněným vyhovuje. Nevyhovuje však styk běžný. Soud I. stupně zdůraznil, že od předchozí úpravy jsou oba nezletilí o dva roky starší, více si upevňují vztahy ve vrstevnickém kolektivu, mají užší vazby na své přátele, začínají se pozvolna odpoutávat od rodičů. Rovněž mají zájmovou činnost, která je baví a kterou by rádi rozvíjeli (například o víkendech fotbalové zápasy). Soud I. stupně poukázal i na neochotu matky si kvůli nějakým aktivitám synů vyměňovat s otcem víkendy. Předchozím rozsudkem upravený styk po dobu tří víkendů v měsíci tak není pro děti vyhovující. V neposlední řadě soud poukázal i na skutečnost, že i cesta do vzdáleného

bydliště matky děti velmi zatěžuje. Soud proto považoval za optimální upravit styk tak, jak se v obdobných případech upravuje, tedy ob jeden víkend. Soud však zároveň vyhověl matce, pokud se domáhala širšího styku s nezletilými dětmi, přičemž zohlednil i přání obou nezletilých vídat se s matkou častěji a zároveň častěji zůstat v Praze. Upravil proto navíc i styk v jednom dni o víkendu sudého týdne, kdy volba termínu bude ponechána na vůli matky, s podmínkou, že matka sdělí volbu tohoto termínu otci písemně nejpozději 14 dnů předem a styk po dobu 5 hodin proběhne v Praze. Soud uvedl, že v tuto dobu může matka s nezletilými navštívit kino, plavecký bazén, sportovní utkání, návštěvu cukrárny či restaurace; matka může s nezletilými i navštívit prababičku žijící v Praze tak, jak požadovala. Soud upravil i předávání nezletilých dětí s tím, že tyto si vyzvedává a předává v místě bydliště otce, který má děti v péči, druhý rodič, tedy matka. Soud zohlednil, že to byla matka, která si zvolila bydliště mimo Prahu, byla to její svobodná volba, proto by dovážení dětí mělo zatížit pouze matku, nikoliv druhého rodiče, otce, který se na rozhodnutí o vzdáleném bydlišti nikterak nepodílel. Okrajově též soud přihlédl k tomu, že děti raději jezdí s matkou, cesty s ní považují za zábavnější.

O nákladech řízení v řízení o změně výchovy, změně styku a omezení rodičovské odpovědnosti matky rozhodl soud dle § 23 z.ř.s. a žádnému z účastníků nepřiznal právo na jejich náhradu.

O nákladech řízení v řízení o stanovení dohledu bylo rozhodnuto podle § 24 z.ř.s. s tím, že ze strany matky byl podán návrh na nařízení dohledu zjevně bezúspěšně. Matce muselo být od samého počátku jasné, že v tomto řízení úspěšná být nemůže, z obsahu spisu musela vědět, že z žádné strany nejsou připomínky k péči otce, její výtky vůči otci se prakticky nikdy nepotvrdily (tj. že by děti byly ve špinavém oblečení, zanedbané, zavšivené, nedostatečně se stravující atd.). Návrh na stanovení dohledu tak soud posoudil jako šikanózní. Soud proto přiznal otci právo na náhradu nákladů tohoto řízení, které spočívají v odměně advokáta za devět úkonů právní služby a v devíti režijních paušálech s tím, že tarifní hodnota za jeden úkon právní služby činí 5.000,- Kč, z toho sazba odměny 1.000,- Kč, režijní paušál 300,- Kč, stanoveno podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (§ 9 odst. 2, § 7 bod 3., § 13 odst. 3 AT). Celkové náklady řízení o stanovení dohledu tak celkem činí 11.700,- Kč.

Proti tomuto rozsudku podala včasné odvolání matka, a to v rozsahu výroků I. (o návrhu matky na změnu výchovy nezletilých), IV. (o změně úpravy styku nezletilých s matkou) a V. (o nákladech řízení uložených k zaplacení matce).

S výrokem I. rozsudku matka nesouhlasila s odůvodněním, že nezletilí v elektronické komunikaci s matkou, jejíž obsah byl soudu dokladován, vyjadřovali nespokojenost s výchovným prostředím u otce. Navíc byly v řízení před soudem I. stupně jednoznačně prokázány závady ve výchově, zejména pokud jde o přípravu nezletilých do školy. Byl proveden důkaz žákovskou knížkou nezletilého R., v níž se nachází cca dvacet záznamů o zapomenutých úkolech či pomůckách během dvou měsíců, tuto okolnost nebyl otec v rámci účastnického výslechu vůbec schopen okomentovat. Byly založeny e-maily pedagogů dokumentujících špatnou přípravu dětí. Nelze tak souhlasit s názorem soudu, že péče otce o chlapce je vzorná, výborná, bezproblémová, resp. že v jeho péči nebylo shledáno žádných závad. Není též správný závěr soudu, že by matka byla osobou bezohlednou, v řízení nebyl proveden jediný důkaz nasvědčující tomu, že nezletilí o prodeji bytu vědí a cítí se jím ohroženi, či dokonce vystresováni. Matka sice učinila kroky, kterými si u orgánu péče o dítě včetně soudu nezískala sympatie, soud I. stupně se nicméně nechal strhnout k tendenčnímu odůvodnění v rozporu s obsahem spisu. Zdůrazňovala, že sice bere na vědomí přání dětí zůstat v péči otce, nicméně nižší autenticita je dána tím, že jí prezentovali jiné přání. V závěru řízení tak byla ochotna uzavřít s otcem dohodu, dle níž by děti zůstaly v jeho péči, nezměněna

by však zůstala i pravidla styku stanovená odvolacím soudem v předchozím řízení. Byly nastíněny i další kompromisní varianty, otec však možnost jakékoliv dohody odmítl. Proto matka setrvává i na změně péče tak, aby obě děti byly svěřeny do její výchovy.

Matka dále nesouhlasila se změnou styku s nezletilými, a to ani se snížením frekvence styku ani se změnou podmínek při předávání a přebírání dětí. Poukazovala na svoji vstřícnost při uzavírání dohody, tuto však otec odmítl. Přestože to byla především neochota otce ke kompromisu, soud jeho návrhu vyhověl. Zdůrazňovala princip nezměnitelnosti soudních rozhodnutí s tím, že pouze v odůvodněných zákonných případech lze pro změnu poměrů soudní rozsudky měnit. Předchozí soudní úpravu stanovenou odvolacím soudem v únoru roku 2015 považovala matka za přílehlavou, adekvátní, odpovídající zjištěním soudu. Konkrétně v únoru 2015 odvolací soud věděl, že to byla matka, kdo se o své vůli odstěhoval do značné vzdálenosti od posledního společného bydliště, stejně tak znal obvyklou rozhodovací praxi, dle které se povinnost cestovat zpravidla ukládá tomu rodiči, který se odstěhoval a nemá děti v péči. V současné době proto nelze tyto skutečnosti zohledňovat jako změnu poměrů. Je sice pravdou, že nezletilí synové jsou o dva roky starší, mají více zájmů a koníčků, tyto však zatěžují především všední dny. Matka také bydlí v jiné obci než v roce 2015, nicméně se jedná o rozdíl pod 20 km. Navíc soud nezohlednil přání nezletilých, kdy nezletilý D. uvedl, že by chtěl být více s matkou; nezletilý R. uváděl, že bydlet ve Xxx by nechtěl, ale jezdil by tam i vícekrát. Nezletilí tak vítají častější styk, než jaký je aktuálně realizován na základě předběžného opatření, jež odpovídá návrhu otce. Matka proto navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl ohledně návrhu otce na změnu úpravy styku zamítnut.

Matka nesouhlasila ani se stanovenou povinností zaplatit otcí náhradu nákladů řízení o stanovení dohledu. Zdůraznila, že otcí by náklady vznikly i za situace, kdy by matka návrh nepodala, neboť současně probíhalo i řízení o návrhu otce na změnu styku, o návrhu matky na změnu výchovy a řízení o omezení rodičovské odpovědnosti matky. Písemná podání a průběh jednotlivých ústních řízení byla totožná, mělo by proto dojít k poměrnému krácení náhrady cca na jednu čtvrtinu. Nadto její návrh nebyl svévolný. Byť soud I. stupně uzavřel, že péče otce je řádná, je třeba přihlídnout k tomu, jaké informace měla matka v době podání návrhu a zda jednala v dobré víře. V této souvislosti poukazovala na svoje námítky k péči otce vztahující se k přípravě nezletilých do školy, kdy její tvrzení nebyla smyšlená, měla oporu v dokladech, jimiž matka disponovala. Nejednalo se tak o šikanózní tvrzení. Nadto matka při podání návrhu na stanovení dohledu vycházela z laické představy, dle níž postačí méně intenzivní závady, než na změnu péče o nezletilé. Nebylo jí známo, že vyslovení dohledu je institut v praxi používaný jako výchovné opatření v případě závažných závad ve výchově. Měla v úmyslu pouze sledovat, zda se závady v péči otce vyskytují a přetrvávají a zda jsou řešeny. Podmínky ust. § 24 z.ř.s. tak naplněny nejsou. Navrhla, aby odvolací soud napadený výrok V. změnil tak, že žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Otec ve svém odvolání, kterým napadl zamítavý výrok o omezení rodičovské odpovědnosti matky, jakož i výrok nákladový, odůvodnil především tím, že řízení bylo zahájeno z důvodu počinání matky, která bez toho, aby dbala zájmu nezletilých, oslovila časopis Instinkt a měla v úmyslu konkrétní informace z opatrovnického sporu s otcem zveřejnit. Nedbala tak oprávněných zájmů nezletilých, nešetřila, jak je zřejmé z jejího dalšího počinání, ani nezletilé. Bylo tak nutno omezit rodičovskou odpovědnost matky v rozsahu, aby byla omezena v možnosti informovat třetí osoby o nezletilých synech za účelem medializace. Otec poukazoval i na další okolnosti prokazující, že matka dlouhodobě nečiní kroky v zájmu nezletilých, když navrhla dražbu bytu, v němž nezletilí žijí. Bezdůvodnost návrhu matky a šikanózní postup matky vůči otcí podporuje i skutečnost, že matka podala na otce trestní oznámení, když dne 8.6.2016 byly zahájeny Policií ČR úkony trestního řízení pro spáchání přečinu ohrožování výchovy dítěte; dle sdělení JUDr. Zíky, jenž byl nezletilým v trestním

řízení ustanoven jako kolizní opatrovník, bylo předmětné trestní oznámení v listopadu 2016 odloženo, neboť nic z matkou vytýkaného chování se neprokázalo. Zájem nezletilých tak vyžaduje, aby matka byla ve své rodičovské odpovědnosti omezena. Zásah soudu v podobě přiznání náhrady nákladů je tak pro matku jediným citelným zásahem. Otec proto navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že omezí rodičovskou odpovědnost matky a přizná otci právo na náhradu nákladů řízení nejen za řízení o ustanovení soudního dohledu, ale i za řízení o úpravu výchovy nezletilých a řízení o omezení rodičovské odpovědnosti matky.

Matka ve svém vyjádření k odvolání otce zdůrazňovala, že v době, kdy kontaktovala media, bylo jejím záměrem kritizovat práci orgánu sociálně-právní ochrany dětí s tím, že nezletilí synové nebudou v článku žádným způsobem identifikovatelní; od medializace pak ustoupila v podstatě obratem po nesouhlasné reakci otce. Odvolací soud vydal předběžné opatření, jímž matce medializaci zakázal, matka poté uloženou povinnost obratem splnila, což doložila komunikací s příslušným médiem. Nejsou tak žádné důvody, pro které by mohla být matka označena za osobou zneužívající svoji rodičovskou odpovědnost. Poukazovala na případy, kdy lze omezit rodičovskou odpovědnost, rozhodne-li se však rodič poskytnout svůj příběh médiím, o výkon rodičovské odpovědnosti nejde. Stejně tak nelze omezit rodičovskou odpovědnost za situace, kdy matka se domáhá pohledávek vůči otci. Zamítavý rozsudek je tak správný. Jelikož odvolání otce proti tomuto rozsudku je zřejmě bezúspěšným uplatňováním práva, navrhla, aby odvolací soud matce v této věci přiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Městské státní zastupitelství navrhlo, aby rozsudek soudu I. stupně byl ve věci omezení rodičovské odpovědnosti matky (do níž státní zastupitelství vstoupilo) potvrzen.

Kolizní opatrovník navrhl, aby rozsudek soudu I. stupně byl potvrzen, vyjma výroku o neomezení rodičovské odpovědnosti matky, kde souhlasil s odvoláním otce.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle § 212 a § 212a o.s.ř. ve spojení s § 1 odst. 2 z.s.ř., a to v rozsahu napadených výroků o výchově nezletilých, (ne)omezení rodičovské odpovědnosti matky, styku matky s nezletilými a nákladech řízení. Dospěl k závěru, že odvolání matky ani otce důvodná nejsou.

Soud I. stupně správně (mlčky) dovedl svoji pravomoc jednat a rozhodnout ve všech zahájených řízeních s cizím prvkem (daným cizí státní příslušností otce), jež byla podrobena odvolacímu přezkumu, když pravomoc českých soudů i nadále vyplývá z článku 8 Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003, neboť místem obvyklého bydliště dětí je Česká republika.

Soud I. stupně řádně zjistil skutkový stav ve všech odvoláních napadených věcech a nepochybil ani v závěrech právních, a proto lze na odůvodnění rozsudku soudem I. stupně odkázat.

K odvolacím námitkám matky, jež se týkaly závěrů soudu I. stupně, dle nichž nejsou splněny podmínky pro změnu dříve vydaných pravomocných rozsudků o změně výchovy, třeba dodat následující: Soud I. stupně správně vycházel z ust. § 909 o.z., jež sice umožňuje změnit soudní rozhodnutí o výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, avšak jen tehdy, změní-li se poměry. K této změně poměrů však od doby poslední úpravy výchovy nezletilých nedošlo. Z obsahu dokazování nevyplývají žádné skutečnosti, které by vedly k závěru o tom, že by snad mohla být realizována střídavá výchova či společná péče rodičů o nezletilé, přičemž hlavním důvodem je neochota rodičů

jakkoli v této otázce spolupracovat a především značná vzdálenost matčina současného bydliště od centra Prahy, kde děti bydlí a chodí do školy. Matka ve svém návrhu na změnu výchovy a ani v odvolání ostatně žádné podstatné okolnosti svědčící pro změnu výchovy v podobě svěřeni dětí do střídavé, společné či její výlučné péče neuváděla; matčina tvrzení a předložené e-mailové zprávy dětí pouze prokazují, že se dětem po matce v určitých situacích stýská a že ji postrádají. Tato frustrace dětí však není odstranitelná změnou výchovy dětí, neboť přemístění dětí do bydliště matky by nutně vedlo k jimi odmítané změně školy, a tedy dalším a mnohem větším újmám dětí. Z obsahu dokazování před soudem I. stupně především vyplývá, že děti mají zájem na dosavadním výchovném modelu, tedy ponechání ve výchově otce a návštěvy matky o víkendech. Jejich zázemí představuje i škola, spolužáci, kamarádi, učitelé, psychologové a další osoby, které jim v jejich nelehké situaci vyplývající z rozvráceného vztahu jejich rodičů pomáhají. Z výsledků řízení před soudem I. stupně současně vyplývá, že otec se o syny řádně stará, k jeho péči nejsou žádné objektivní výhrady, určité zhoršení školního prospěchu nezletilého D. či některé prohřešky nezletilého R. (zapomínání úkolů či věcí) není dáno tím, že by otec výchovu dětí zanedbával. Odvolací soud proto ve shodě se závěry soudu I. stupně, na něž odkazuje, neshledal žádné důvody, proč by dříve stanovenou úpravu výchovy měl změnit.

Odvolací soud naopak zcela souhlasí se závěry soudu I. stupně, dle nichž je nutno podle § 909 o.z. nově upravit styk nezletilých s matkou. V této formě výkonu rodičovské odpovědnosti od doby poslední úpravy styku došlo k podstatným změnám. Kromě správného poukazu soudu I. stupně na nárůst vlastních mimoškolních aktivit obou dětí, v důsledku kterých mají zájem více času o víkendech trávit v Praze, je zřejmé, že ke změnám došlo i v poměrech obou rodičů. Odvolací soud doplňuje argumentaci soudu I. stupně i tím, že zatímco v době předchozí úpravy styku otec tvrdil, že mu nedělá žádný problém obě děti do matčina tehdejšího bydliště v Dobrušce na víkendy vozit a poté se vracet zpět do Prahy, po vydání rozsudku svěřujícího obě nezletilé děti do jeho výchovy však tato schopnost otce postupně pominula. Otec i kolizní opatrovník poukazovali na otcovo mimořádné vytížení a vypětí, v důsledku čehož došlo i k drobné autonehodě; ke změně poměrů došlo i tím, že matka opět změnila své bydliště, a to ještě dále od Prahy (cca o 20 km více). Z hlediska schopností a možností rodičů zabezpečit bezpečné převážení dětí ke styku s matkou lze vzít v úvahu i nové zjištění soudu ohledně matky, která pracuje jako prodejce, jenž má v náplni práce služební cesty a místo výkonu práce i v Praze. Převážení dětí do svého bydliště v xxx a zpět do Prahy 2x do měsíce proto matce nemůže dělat žádné problémy. Bylo nutno zohlednit i okolnost, že matka neustále otci v průběhu běžně realizovaných víkendových styků vytýkala (včetně podávání bezdůvodných návrhů na výkon rozhodnutí, trestních oznámení apod.), že děti vozí matce opožděně a na styky řádně nevybavené oblečením atd. Je tak zřejmé, že dříve upravené dojíždění a přebírání dětí ke styku matkou bylo nutno změnit, aby co nejvíce vyhovovalo bezpečnému dojíždění dětí do bydliště matky a zpět do Prahy a současně aby děti byly rodiči při přebírání a odevzdávání co nejméně stresovány. Kromě této nové úpravy faktické realizace styku dětí s matkou soud I. stupně příléhavě přihlédl i zájmům dětí a upravil styk i během dalšího, třetího víkendu v každém školním měsíci, po dobu sobotního odpoledne v Praze, v němž může dojít nejen k setkání dětí s matkou, ale i k jejich společným návštěvám a dalším aktivitám. Zúžení styku dětí s matkou, a to i s přihlédnutím k nezměněnému širokému styku dětí během všech prázdnin v roce, se zohledněním, že mezi dětmi a matkou probíhá spontánní soudem neupravený e-mailový či telefonický styk, je tak celkově nepatrné a odpovídá zájmům postupně dospívajících dětí. I výrok o nové úpravě styku dětí s matkou byl tak odvolacím soudem potvrzen.

Odvolací soud neshledává za důvodné ani výhrady otce uvedené v odvolání, jež se vztahují k zamítavému výroku soudu I. stupně o omezení rodičovské odpovědnosti matky. Odvolací soud předně považuje za nutné uvést, že toto řízení nebylo zahájeno na návrh otce, ale usnesením soudu I. stupně. Již samotná tato skutečnost znamená, že pokud by řízení o omezení rodičovské odpovědnosti bylo zcela bezdůvodně zahájeno, bylo by namístě jej zastavit, nikoliv rozhodnout rozsudkem o věci samé. Důvodnost zahájení řízení však byla plně opodstatněna, k tomuto lze plně odkázat na závěry odvolacího soudu uvedené v usnesení odvolacího soudu č.j. 18 Co 428/2016-2036 a následně vydaném usnesení soudu I. stupně č.j. 32 P 35/2015-2081, neboť matka svoji snahou medializovat v celostátně vydávaném časopisu *Instinkt* příběhy obou dětí (které by byly jejich kamarády či učiteli snadno identifikovatelné i bez výslovného uvedení jmen) navodila stav, kdy bylo zájmy dětí ochránit (např. formou omezení rodičovské odpovědnosti matky). V daném případě lze tedy projednání věci soudem I. stupně a vydání rozhodnutí (byť zamítavé) o věci samé schválit. Jelikož však z průběhu dokazování před soudem I. stupně vyplynulo, že matka své pro děti škodlivé jednání a následky napravila tím, že svůj souhlas s medializací odvolala, přičemž z žádného důkazu současně nevyplývá, že by děti poškozovala při výkonu rodičovské odpovědnosti jinak, je nutno přitakat závěru soudu I. stupně, že omezení rodičovské odpovědnosti matky není namístě. Samotné projednání věci tak bude pro matku dostatečnou výstrahou před opakováním tohoto zásahu. Pokud se týká dalších námitek otce, kterými poukazoval na jednání matky, jež v dražbě prodala byt, v němž děti s otcem bydlí, je nutno uvést, že tento čin matky, jakkoli byl soudy odmítnut jako nezákonný, a dokonce lichvářský, byl matkou namířen především proti majetkovým zájmům otce, nikoliv samotných dětí. Děti jsou tak jednáním matky dotčeny jen zprostředkovaně, a přestože není pravdou, že by o ničem nevěděly (viz pravomocné závěry v usnesení soudu I. stupně ze dne 9.12.2016, č.j. 32 P 35/2015-2011, ve spojení s rozhodnutím odvolacího soudu č.j. 18 Co 172/2017-2217), tento čin matky je osobně ani materiálně bezprostředně neohrožuje. Ostatně z dokazování před soudem I. stupně vyplývá, že otec se v soudních řízeních proti předmětné dražbě bytu účinně brání. Cítí-li se otec jednáním matky i jinak osobnostně ohrožen či poškozen (o čemž svědčí jeho projev před odvolacím soudem), je na něm, aby se své ochrany domáhal v jiném řízení, než řízení opatrovnickém, jež se týká zájmů nezletilých dětí, nikoliv otce. Ze shora uvedených důvodů odvolací soud proto souhlasí i s výrokem rozsudku pod bodem III., jímž soud neomezil rodičovskou odpovědnost matky.

Konečně odvolací soud považuje za správný i výslovně napadený výrok o nákladech řízení mezi účastníky všech projednávaných řízení (V.) a na jeho odůvodnění lze i zde pro stručnost odkázat. Shodně se soudem I. stupně odvolací soud poukazuje na skutečnost, že matka svůj návrh na stanovení dohledu neodůvodnila svoji snahou zabezpečit dětem lepší kontrolu ze strany orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jak tvrdí v odvolání, ale tím, že otec děti zásadně zanedbává. S přihlédnutím k doprovodným úkonům matky v podobě udání na policii, kde matka otce obviňovala z ohrožování výchovy dětí (mj. že děti jsou nedostatečně oblečené, špinavé, zavšivené, hladové, v péči otce trpí atd.), přičemž žádné obvinění matky nebylo prokázáno, je evidentní, že matka nechtěla zabezpečit dětem lepší kontrolu ze strany OSPOD, ale podáním návrhu na nařízení dohledu měla v úmyslu poškodit otce jako svého konkurenta ve sporu o výchovu dětí. Tento návrh lze tak hodnotit jako šikanózní, a proto soud I. stupně správně rozhodl, že matka náklady tohoto řízení ve smyslu § 24 z.ř.s. otcí uhradí. Není důvodná námitka matky ani ohledně výše těchto nákladů. Prvotní úkony (převzetí a příprava zastoupení, vyjádření k návrhu z 9.11.2016), které soud uvedl ve svém odůvodnění, se nepochybně týkaly jen dané zahájené věci, k níž se pak přidružovaly úkony činěné v dalších věcech v rámci společných jednání. Jelikož advokátní tarif či jiný právní předpis neumožňuje odlišit, které přednesy advokáta ve společném jednání o více věcech se týkají té

či oné věci, je zřejmé, že nelze ani odlišit či rozčlenit odměnu, která za takový úkon advokáta přísluší. I za úkony advokáta přítomného u jednání, které se týkalo návrhu matky na stanovení dohledu nad výchovou otce, je tak nutno náhradu nákladů řízení zahájeného šikanózním návrhem matky otci přiznat ve výši stanovené advokátním tarifem. Jelikož výše odměny advokáta a ani počet a data jednotlivých úkonů již nebyly v odvolání zpochybňovány, a odpovídají advokátnímu tarifu, je zřejmé, že i tyto závěry soudu I. stupně lze potvrdit. Pro změnu rozhodnutí o nákladech řízení v dalších spojených věcech, o nichž soud I. stupně rozhodl dle § 23 z.ř.s. (tj. o změnu výchovy, úpravu styku nezletilých s matkou) nebyly odvolacím soudem shledány důvody, neboť v těchto věcech nelze postup matky považovat za svévolný či šikanózní, ale vedený jejím zájmem o výchovu nezletilých dětí v co největším rozsahu. V řízení o omezení rodičovské odpovědnosti nelze otci přiznat právo na náhradu nákladů řízení již z toho důvodu, že v tomto řízení otec nebyl ani úspěšný.

Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud dle § 219 o.s.ř. rozsudek v jeho napadených výrocích potvrdil.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 23 z.ř.s., neboť matka ani otec nebyli v odvolacím řízení úspěšní.

Poučení : Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 25. října 2017

JUDr. Marcela K u č e r o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pletková Barbora